

Talentum Akadémiai és Művészeti Díj: fiatal tudósok és művészek elismerése

Nyolcadik alkalommal vehette át négy ifjú tehetség a 20 000 euróval járó díjat

Kivételes fiatal tehetségek vehették át az idei Talentum Díjakat a Közép-Európai Tehetségkutató Alapítvány díjátadó ünnepségén a Magyar Tudományos Akadémián. Dr. Zólyomi Viktor fizikus, Dr. Lakatos Péter orvos, Dr. Demeter Tamás filozófus, és Komlovszky-Szvet Tamás szobrászművész vehette át a fejenként 20 000 euróval járó elismerést, amelyet Kenyeres Sándor alapított és finanszíroz 2002 óta.

Kenyeres Sándor azzal a céllal alapította a díjat, hogy a régió kimagasló szellemű és kreativitású fiatal tudósainak, kutatóinak, szakembereinek támogatásával, a kiemelkedő társadalmi hasznosságot hordozó kutatások, programok, tudományos és kulturális teljesítmények, melyek a térség fejlődését, és az élet minőségének emelését szolgálják, méltó elismerésre kerüljenek. A Kuratóriumnak évről-évre egyre nehezebb a feladata, hogy a sok kimagasló pályamű közül kiválassza a legjobbakat.

A 2009. évi Talentum Díjat természettudomány kategóriában **Dr. Zólyomi Viktor** fizikus vette át „*Szén nanoszerkezetek elektromos, vezetési és rezgési tulajdonságainak vizsgálata*” című pályázatával. Élettudomány kategóriában **Dr. Lakatos Péter** orvos érdemelte ki az elismerést „*Genetikai, szerológiai és klinikai tényezők szerepe a gyulladós bélbetegségek patogenezisében, jelentőségük a kórlefolyás és a terápiára adott válasz előrejelzésében*” című munkájával, míg **Dr. Demeter Tamás** filozófust társadalomtudomány kategóriában díjazták „*Mentális fikcionalizmus*” című tanulmányáért. A Művészeti Díjat **Komlovszky-Szvet Tamás** szobrászművésznak ítélték oda, aki a „Lebegés a Művészetben” című sorozattal pályázott.

Kenyeres Sándor alapító a következő szavakkal üdvözölte a díjazottakat és a nemrég átadott új Alapítványi Központot:

„Az egyik nagy álmom vált valóra azzal, hogy Alapítványunk a 2009 szeptemberében nyílt Talentis Innovációs Központba költözhetett, amely kitűnő helyet biztosít a magyar tudás és innováció szellemi központjának. Az új Alapítványi Központ mostantól a Talentum díjasaink otthona, ahol kutathatnak, tudományos megbeszéléseket, előadásokat tarthatnak, európai környezetben. Hiszem, hogy a tehetség felfedezése sok munkát, törődést, ráfordítást igényel, de az eredménye nemzedékek számára teremt minden szempontból jobb életet. Remélem, hogy a Központ életre hívása tovább segíti a tudós talentumok kutatásainak kibontakozását, és munkájuk sikerét! „

Dr. Zólyomi Viktor

A 32 éves, az ELTE Biológiai Fizika Tanszékén végzett fiatal tudós munkájának főbb célkitűzései a következők: Szén nanocsövek fonon diszperziójának elméleti vizsgálata, egyfalú szén nanocsövek elektromos sáv szerkezetének vizsgálata, kvantum pumpálási effektus vizsgálata kétfalú szén nanocsövekben valamint átmeneti fémekkel funkcionizált grafén elméleti vizsgálata. Teszi mindezt azért, mert a számítástechnikai eszközök esetében a szilícium alapú technológiáknak már ma is látszódnak a határai. Így kívánatos, hogy a szilícium alapú technológiák mellett alternatív megoldások szülessenek, amelyekkel fenntartható a számítástechnikai fejlődés.

Az egyik alternatívát a szén alapú nanotechnológiai eszközök jelentik. Ezek közül kiemelkedőek a szén nanocsövek, a nanométer átmérőjű, hatszögszerkezetű felszínnel rendelkező hosszú cső alakú molekulák, melyek a nanoelektronikában kiválóan hasznosíthatóak. Hasonló jelentősége van a grafénnek. Mind a nanocsövek, mind a grafén esetében a nanoelektronikai alkalmazás szempontjából elengedhetetlen ezen anyagok alapvető fizikai tulajdonságainak pontos ismerete.

Így ezek a célkitűzések komoly jelentőséggel bírnak számos alkalmazott kutatáshoz kapcsolódóan, a minta összetételének hatékonyabb meghatározásától kezdve a nanocsövek elektronszerkezetének pontosabb leírásán át a kétfalú nanocsövek nanoméretű áramforrásként vagy éppen a grafén szenzorként való alkalmazásáig.

A fiatal kutató, aki máris olyan sikereket tudhat maga mögött, mint az Akadémiai Ifjúsági Díj, fiatal kutatói OTKA, valamint a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj, jelenleg a Lancaster University Physics Department tudományos munkatársaként dolgozik.

Dr. Lakatos Péter

A 34 éves orvos kutatásainak genetikai-szerológiai eredményei a patogenezis pontosabb megismerésén felül, mindennapi gyakorlattal is bírnak. Nemcsak a betegségek kialakulásának pontosabb megismerését segítik elő, de segítségükkel pontosabban előrejelezhető a betegség lefolyása, egyes szövődmények megjelenésének valószínűsége, esetenként a terápiás döntést befolyásoló additív szerepük is van. Vizsgálatuk hozzájárulhat a pontosabb – családi esetekben az akár tünetmentes diagnózishoz, bizonytalan esetekben pedig segítik a diagnózis felállítását. Segítséget nyújtanak a várhatóan szövődményes betegek azonosításában, így hozzájárulnak a kezelési stratégia megválasztásához, korábban, agresszívabban megkezdhető a betegség kezelése, ami hozzájárulhat a szövődményes esetek számának csökkenéséhez.

Az elmúlt években a kutatásai nemzetközileg is elismert eredményekkel járultak hozzá a gyulladós bélbetegségek epidermiológiájának, patogenezisének-genetikájának pontosabb megismeréséhez. A nemzetközi szinten is jelentős új megállapítások mellett az eredmények a mindennapi klinikai gyakorlatban segítséget nyújtanak a gyakorló klinikusoknak kérdéses esetekben a diagnózis felállításában, a gyulladós bélbetegségek prognózisának-lefolyásának pontosabb előrejelzéséhez, ezzel elősegítve a magasabb színvonalú ellátást.

Jelenleg Dr. Lakatos Péter a Semmelweis Egyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikáján dolgozik. Számos ösztöndíj, nemzetközi és hazai tudományos elismerés birtokosa, köztük – Magyar Imre Díj, Bolyai Plakett. Tudását, eredményeit szakmai publikációkban, konferenciákon és témavezetőként adja át rendszeresen az érdeklődőknek, illetve a hallgatóknak.

Dr. Demeter Tamás

A 34 éves kutató a Mentális fikcionalizmus című kötetével érdemelte ki a díjat. A kötet kevésbé ortodox elmefilozófiai álláspontot fejt ki: úgy érvel, hogy a hétköznapiokban használt pszichológiánkat nem a viselkedés magyarázatára és előrejelzésére használjuk, hanem arra, hogy olyan történeteket mondjunk egymásról, magunkról, melyek azzal, hogy a viselkedés mögöttes mechanizmusait pszichológiai fogalmakkal ábrázolják, érthetővé teszik azt. Ez a megértés nem következmények nélküli. Pszichológiai történeteink azokat az affektusokat közvetítik, amelyek a társas interakció során, különböző helyzetek, és ágensek kapcsán ébrednek bennünk, s így befolyásolják mások hasonló érzékenységét. Ez a gyakorlatunk képezi az erkölcsi értékeléseink alapját, sőt, részben maga is erkölcsi érzékenység. A könyv értelmezése szerint az értelmezés és az értékelés kontextusa – ellentétben a magyarázattal és az előrejelzés kontextusával – jelenti a pszichológiai diskurzus természetes közegét.

Azon túl, hogy a munka várhatóan filozófiai és elméleti vitákat provokál, két területen empirikus kutatásokat is ösztönözhet. Egyrésztől új szempontokkal járul hozzá ahhoz az éppen kibontakozó kutatási programhoz, melynek alapját a narrative practice hypothesis jelenti, az a feltevés, hogy mindennapi pszichológiánk narratív gyakorlat, melyet az egyedfejlődés viszonylag késői fázisában sajátítunk el, s funkciója lényegileg társas. Másrésztől ösztönöz olyan antropológiai kutatásokat, amelyek a személyek megértésének társadalmak szerinti különböző fogalmi erőforrásait, és ezeknek a személyközi viszonyokra gyakorolt hatását vizsgálják.

A filozófus kutató életútját hazai és nemzetközi ösztöndíjak hosszú sora fémjelzi. A többek között Akadémiai Ifjúsági Díjat, Pro Scientia Aranyérmet elnyert fiatal tudós jelenleg az MTA Filozófiai Kutatóintézetének és a Miskolci Egyetem Filozófiai Intézetének tudományos munkatársa.

Komlovszky-Szvet Tamás

A 28 éves szobrászművész Lebegés a Művészetben című pályázatával nyerte el a Talentum Díjat. Az elmúlt 6 évben a lebegés művészeti feldolgozásával foglalkozott. Munkájában nagy érdeklődéssel fordul a legújabb technikai elemek kínálta lehetőségek felé. Mind társadalom-kritikusan, mind kísérletezve használja fel ezeket a technikai újdonságokat. A Lebegés a Művészetben sorozat azon a tényen alapszik, miszerint a lebegés ma már megvalósított, sőt technikailag kivitelezhető és alkalmazott jelenség. A szobrászatban való alkalmazása viszont teljesen új lehetőségeket vethet fel. A lebegő test új gondolati tartalmakat és lehetőségeket vet fel. Szobraiban sokszor alkalmaz olyan elemeket, mint a fény, színek, mozgás, elektronika, melyek hatására a környező térrel együtt, valamint a nézők bevonásával, inkább installációként interpretálhatók. Lebegő szobrai egy olyan, gondosan kimért rendszerben léteznek, amelyet a tömeg, a gravitáció, a pozitív és a negatív pólusok, a vonzások és a taszítások együttese határoz meg. Megalkotásuk – a tudományos és technikai ismereteken kívül – végtelen türelmet és pontosságot, sokszor évekig tartó munkát igényel.

2007-ben végzett a Képzőművészeti Egyetem szobrász szakán Jovánovics György tanítványaként. Számos szakmai elismerés tulajdonosa. Rendszeresen vesz részt csoportos országos és nemzetközi kiállításokon, valamint egyéni kiállításokon is bizonyította tehetségét.